

1. INNLEDNING.....	2
2. OPPTAKSKONTORET.....	2
2.1 ORGANISERING.....	2
2.2 ARBEIDSOPPGAVER.....	3
3. HØGSKOLENS OPPTAKSKOMITÉ.....	3
3.1 SAMMENSETNING OG ARBEIDSOPPGAVER.....	3
3.2 OPPTAKSKOMITEENS ARBEID I 2006	3
4. SØKERTALL.....	4
4.1 SØKNINGEN TIL HiST.....	6
5. TILBUDSTALL OG OPPTAK.....	7
5.1 FASTSETTING AV TILBUDSTALL FOR HOVEDOPPTAKET	7
5.2 HOVEDOPPTAKET	8
5.3 FASTSETTING AV TILBUDSTALL FOR NASJONALT SUPPLERINGSOPPTAK.....	8
5.4 POENGGRENSER.....	9
5.6 OPPMØTE	12
6. BEGRUNNELSER OG KLAGER.....	13
7. REALKOMPETANSE.....	13
8. VEIEN FREMOVER	16

1. Innledning

NOM står for Nasjonal OpptaksModell, og innbefatter opptaket til studier som er omfattet av det samordna opptaket. I årets opptak var 30 grunnstudier ved HiST med i det samordna opptaket. Rapporten gir en beskrivelse av hvordan NOM-opptaket er organisert, både gjennom et opptakskontor og en opptakskomiteé. Det blir en også kort redegjørelse for ressursbruken i forbindelse med årets NOM-opptak. Videre trekkes det fram sentrale tall og utviklingstrekk i søkertall, opptakstall, poenggrenser og møtt-tall, og det foretas sammenligninger både i forhold i tidligere år og til andre institusjoner der det er relevant. Hvor mange klager mottok vi i år, og hva ble utfallet av dem?

2. Opptakskontoret

HiST har et sentralt opptakskontor som hører inn under Seksjon for studier, FoU og samfunnskontakt. I perioden september til mai er det i praksis ikke noe aktivt opptakskontor, men henvendelser vedrørende opptak blir hovedsakelig ivaretatt av opptaksleder og en førstekonsulent sentralt i seksjonen. I perioden mai til september våkner opptakskontoret til liv igjen, og HiST-studenter tilsettes som opptaksmedarbeidere/sommerhjelper.

2.1 Organisering

Til årets opptak ble det tilsatt seks sommerhjelper, og det var en god blanding av nye og erfarne sommerhjelper. I tillegg hadde vi én kontorlærling disponibel under hele opptaket, samt en annen kontorlærling som jobbet halve sommeren. Opptakskontoret, inkludert to faste medarbeidere, hadde ca åtte stillingsressurser totalt under opptaket.

Gevinstene fra effektiviseringstiltakene fortsetter, og antall overtidstimer fortsetter å gå ned. I 2003 ble det brukt drøyt 600 overtidstimer totalt under opptaket, mens det i år ble brukt i underkant av 200 overtidstimer. Sommerhjelpene arbeider under fleksitidsordning, og kunne ta ut avspasering etter avtale med opptaksleder.

Minst to personer ved opptakskontoret har også i år vært i stand til å utføre alle arbeidsoppgavene under årets opptak. Opplæring er gitt, og tilganger og rettigheter i forhold til data er ordnet, med tanke på å redusere sårbarhet ved ev. fravær. Dette har fungert etter intensjonen, med solid ryggdekning i alle deler av opptaksarbeidet. Samtidig fører en slik ordning til større variasjon i arbeidsoppgaver, og en sterkere følelse av delaktighet i det endelige resultatet.

Alle sommerhjelpene deltok på kurs i offentlighetsloven og forvaltningsloven, noe de selv følte var både interessant og nyttig. I tillegg fikk de opplæring i arkiv- og saksbehandlingssystemet E-phorte.

Opptaksleder hadde fra ca. 1. februar ansvaret for å sysselsette én av høgskolens kontorlæringer. Dette var samme lærling som var med på opptaket sommeren før. Dette lettet arbeidet til opptaksleder, det førte til bedre service overfor søkere og potensielle søkere, og det reduserte sårbarheten

2.2 Arbeidsoppgaver

Høgskolens opptakskontor behandlet i år 4 696 søknader i løpet av halvannen måned (4 850 i 2005). De fleste befinner seg i kategorien ordinære søkere, som er bare én av mange søkerkategorier. De viktigste kategoriene er disse:

- ordinære søkere
- søkere fra andre nordiske land
- realkompetansesøkere
- søkere som skal ha spesiell vurdering
- søkere fra land utenfor Norden
- søkere med steinerskole
- søkere med International Baccalaureate

Kvalitetsarbeidet som ble startet opp i fjor gjennom å utarbeide detaljerte rutinebeskrivelser, ble videreført i år. Dette er levende dokumenter som benyttes i opptaksarbeidet, og som gir et godt grunnlag for ytterligere kvalitetsheving, og man får kartlagt på hvilke områder det er mulig å utføre arbeidsoppgaver på mer hensiktsmessige måter.

Etter hovedopptaket er de viktigste arbeidsoppgavene veiledning på telefon, og utarbeidelse av begrunnelser og saksframlegg i klagesaker. Sommerhjelpene brukte også mye tid til å utarbeide grundige veiledningsbrev til søkere som tok kontakt etter hovedopptaket. Disse brevene inneholder konkrete råd og tips om hvordan søkerne kan forbedre sine muligheter til neste år, og søkerne opplever dette som veldig nyttig. Hvert år ser vi at søkere som har fulgt rådene fra opptakskontoret, greier å konkurrere seg til en studieplass.

3. Høgskolens opptakskomiteé

I høgskolestyrets februarmøte i 2004, ble det vedtatt å oppnevne en sentral opptakskomiteé med funksjonsperiode fra og med vedtaksdato til og med NOM-opptaket 2006. Tidligere var institusjonene pålagt å ha en opptakskomiteé, men med den nye universitets- og høgskoleloven er ikke dette lenger et krav.

3.1 Sammensetning og arbeidsoppgaver

Opptakskomiteen ledes av prorektor, og består for øvrig av én dekan, én studiekoordinator og to studenter. Opptaksleder, og ev. andre tilsatte ved opptakskontoret, utgjør sekretariatet.

Opptakskomiteen behandler og avgjør saker knyttet til spesiell vurdering i henhold til opptaksforskriften (SV-søkere), samt fastsetter antall tilbud om studieplass i hovedopptak og nasjonalt suppleringsopptak.

3.2 Opptakskomiteens arbeid i 2006

Opptakskomiteen gjennomførte tre møter i perioden 22.06.06 til 28.07.06. Komiteen behandlet 66 søknader som krevde spesiell vurdering, inklusive dispensasjonssøknader (71 saker i 2005), og to saker om fastsetting av tilbudstall.

Opptaksleder utarbeidet saksframlegg til hver enkelt sak, og komiteen førte konstruktive drøftinger på bakgrunn av saksframleggene. Avdelingenes forslag til tilbudstall ble inngående vurdert og drøftet, før komiteen fattet vedtak.

4. Søkertall

I 2005 utmerket HiST seg som taperen i sektoren i forhold til markedsandel av primærseekere (tilbakegang i antall primærseekere på 10,8 prosent, til tross for 5,6 prosentpoeng flere primærseekere i 2005 sammenlignet med 2004). I år opplevde vi en liten fremgang i markedsandel, fra 4,96 prosent til 5,0 prosent. Det totale antallet primærseekere gikk ned med 2,7 prosent. Vi har likevel ikke kommet på det nivået vi var før fjorårets bunnår.

I år var det økning i antall primærseekere til både NTNU, DMMH og HiST, hvorav HiST hadde den klart svakeste økningen. HiNT opplevde en nedgang i antall primærseekere.

UiO, HiO, NTNU, UiB og UiS hadde en høyere markedsandel enn HiST i år. I fjor måtte vi også se oss slått av HiB. UiO var den institusjonen som hadde størst nedgang i markedsandel, mens NTNU lå i motsatt ende av skalaen som årets vinner.

Tabellen på neste side viser antall primærseekere til HiST og til andre sammenlignbare høyskoler og universitet.

Tabell 1 Søkertall

	HIST		HIB		HIO		HiA		UIS		HiNT		UMB	
	Søkere	Endring	Søkere	Endring	Søkere	Endring	Søkere	Endring	Søkere	Endring	Søkere	Endring	Søkere	Endring
Sykepleier	779	0,8 %	598	2,9 %	822	-7,5 %	321	-4,2 %	468	-11,2 %	232	-15,6 %		
							154	-7,2 %			69	-14,8 %		
Vernepleier	154	-5,5 %	208	13,7 %			103	-25,9 %			29	-12,1 %		
Barnevernspedagog	342	-0,6 %			562	-2,4 %			282	-15,6 %				
Sosionom	322	16,7 %												
Ergoterapeut	123	-1,6 %	84	-10,6 %	160	13,5 %								
Radiograf	124	-30,3 %	130	-13,9 %	194	-18,8 %								
Bioingeniør	88	-2,2 %	73	-15,1 %	135	-7,5 %	59	15,7 %						
Fysioterapeut	543	-9,0 %	511	-11,1 %	861	-5,9 %								
Audiograf	71	-27,6 %												
Informasjonsbeh.	47	14,6 %												
Drift av datasystemer	56	-17,6 %												
IT-støttet bedr.utv.	69	-2,8 %												
Allmennlærer	383	27,7 %	444	7,5 %	627	1,6 %	209	7,7 %	277	25,3 %	79	-9,2 %		
Allmennlærer, real.	81	-17,3 %												
Allmennlærerutd døde	2													
Tegnspråk	98	1,0 %												
Tegnspråk og tolking	61	-27,4 %	112	-52,9 %										
Ingeniør, bygg	206	22,6 %	164	1,2 %	252	29,2 %	61	64,9 %	99	-2,9 %				
Ingeniør, data	59	-7,8 %	81	6,6 %	82	-6,8 %	25	-28,6 %	45	-36,6 %				
Ingeniør, elektro	115	0,0 %			113	7,6 %			61	-10,3 %				
Ingeniør, kjemi	25	19,0 %	37	94,7 %	28	-6,7 %			13	-18,8 %				
Ingeniør, maskin	79	1,3 %	51	-19,0 %	55	-1,8 %	45	9,8 %	41	-30,5 %				
Ingeniør, materialt.	7	-22,2 %												
Ingeniør, logistikk	25	-41,9 %												
Ingeniør, elektro 2	22	226,7 %												
Ingeniør, maskin 2	12	-7,7 %					9	0,0 %						
Ingeniør, kjemi Mo i Rana	3													
Ingeniør, mask Mo i Rana	10													
Matteknologi	52	-10,3 %												
Økonomi og adm.	732	6,4 %	354	-3,3 %	787	-9,4 %	193	9,0 %	298	-10,0 %	47	-4,1 %	21	16,7 %
							151	48,0 %						
							52	4,0 %						

Det er vanskelig å se noen veldig klare trender i forhold til hvilke studier som går frem og hvilke studier som går tilbake i søkertall. Fremgangen for vår allmennlærerutdanning er på topp nasjonalt, mens nedgangen som radiograf opplevde i år, var den største sammenlignet med de andre institusjonene i tabellen over.

4.1 Søkningen til HiST

Avdeling for helse- og sosialfag

Det var færre primærseekere til alle avdelingens utdanninger, med unntak av sosionomutdanningen som gikk frem 16,7 prosent. Størst var nedgangen for audiografutdanningen, som hadde bortimot 30 prosent færre primærseekere enn i 2005.

Avdeling for Informatikk og e-læring

Det var en nedgang i antall primærseekere til tre av avdelingens fire grunnutdanninger. Informasjonsbehandling hadde en økning på 14,6 prosent, mens Drift og vedlikehold av datasystemer var den utdanningen med størst nedgang med 17,6 prosent. Fjorårets nysatsing, IT-støttet bedriftsutvikling, gikk ned i underkant av tre prosent sammenlignet med oppstartsåret.

Avdeling for lærer- og tolkeutdanning

Avdelingen har totalt sett en økning i antall primærseekere. Det er oppsiktsvekkende gode tall for den ordinære allmennlærerutdanningen, men en økning på 27,7 prosent sammenlignet med fjoråret. Med denne økningen er vi godt over nivået for to år siden, noe som nok ikke var forventet med innføringen av karakterkrav og poengkrav i 2005. Allmennlærerutdanning med vekt på realfag hadde en nedgang på 17,3 prosent, mens Tegnspråk og tolking hadde den største nedgangen med 27,4 prosent.

På grunn av svak søkning til Allmennlærerutdanning for døve, ble dette studiet avlyst. Søkerne ble informert om dette i brev fra opptakskontoret, samt via Samordna opptak sine nettsider.

Avdeling for mat- og medisinsk teknologi

Det var en kraftig tilbakegang for avdelingen totalt sett, men med aller størst nedgang i antall primærseekere til radiografutdanningen med drøyt 30 prosent. Matteknologiutdanningen fortsetter trenden med stadig færre søkere, og sammenlignet med 2005 var det i år 10,3 prosent færre primærseekere (i faktiske tall utgjorde dette seks søkere).

Avdeling for sykepleie

Det var fortsatt rikelig med primærseekere til sykepleierutdanningen, og det var en ørliten økning sammenlignet med 2005.

Avdeling for teknologi

Det var positiv utvikling for avdelingen som helhet, med en fremgang i antall primærseekere totalt. Byggingeniør hadde en økning på 22,6 prosent, og det var stabilt for treårig maskiningeniør og elektroingeniør. Logistikkingeni r hadde 41,9 prosent færre primærseekere enn i 2005. Stor prosentvis nedgang for materialteknologi (liten endring i faktiske søkere), og stor prosentvis fremgang for kjemiingeniør (liten endring i faktiske søkere).

Avdeling Trondheim økonomiske høyskole

Det var god søkning til grunnutdanningen på TØH, med 6,4 prosent flere primærsøkere enn i fjor.

5. Tilbudstall og opptak

Som beskrevet i kapittel 3, er det den sentrale opptakskomiteen som fastsetter tilbudstallene, både for hovedopptak og nasjonalt suppleringsopptak. Opptakskontoret utarbeider et tentativt forslag som sendes avdelingene, som igjen kommer med sine forslag til opptakskomiteen. Også i år la vi inn en ekstra runde med drøftinger i forhold til tilbudstallene. Avdelingenes forslag ble drøftet i opptakskomiteens, før denne fattet sitt vedtak. De vedtatte tilbudstallene registreres hos Samordna opptak, som sender ut det antall tilbud vi ber om.

5.1 Fastsetting av tilbudstall for hovedopptaket

Vurdering og fastsetting av tilbudstall er en årlig tilbakevendende oppgave, og det er opparbeidet betydelig erfaring på dette. Selv om det kjøres suppleringsopptak til medio september, er det ønskelig å fylle flest mulig studieplasser i hovedopptaket. Beregning av tilbudstall tar utgangspunkt i historiske oppmøtetall, ønsket antall oppmøtte og gjennomsnittlig oppmøtegrad. Overbooking er nødvendig for å ende opp med tilstrekkelig antall studenter. Av den grunn er tilbudstallene for de enkelte utdanningene alltid høyere enn antall studieplasser.

Fra opptakskontorets sin side er det en relativt mekanisk og matematisk tilnærming til problematikken, så avdelingene legger også andre forhold til grunn for sine forslag til tilbudstall. Et særlig viktig forhold i denne sammenhengen er det enkelte studiums følsomhet for studenttallet. For utdanninger som har praksis som en viktig del av utdanningen, er det et avgjørende moment å sikre at man er i stand til å skaffe praksisplass til alle. Er studenttallet for høyt, kan dette bli ekstra problematisk.

Tabell 2 Tilbudstall hovedopptak.

Studium	Tilbudstall	Studium	Tilbudstall
Ingeniør, Bygg	120	Barnevernspedagog	115
Ingeniør, Elektro	Åpent	Sosionom	105
Ingeniør, Kjemi	Åpent	Audiograf	74
Ingeniør, Maskin	74	Ergoterapeut	115
Ingeniør, Materialteknikk	Åpent	Fysioterapeut	85
Ingeniør, Logistikk	36	IT-støttet bedriftsutvikling	55
Ingeniør, Elektro (2-årig)	26	Ingeniør, Data	141
Ingeniør, Maskin (2-årig)	28	Informasjonsbehandling	37
Ingeniør, Kjemi (Mo i Rana)	Åpent	Drift av datasystemer	48
Ingeniør, Maskin (Mo i Rana)	Åpent	Allmennlærer	177
Matteknologi	Åpent	Allmennlærer med realfag	97
Radiograf	68	Allmennlærer for døve	Avlyst
Bioingeniør	88	Tegnspråk	31
Sykepleier	287	Tegnspråk og tolking	33
Vernepleier	120	Økonomi og administrasjon	410

5.2 Hovedopptaket

Hovedopptaket ble kjørt søndag 16. juli. Samordna opptak sender ut de offisielle svarbrevne, mens opptakskontoret sender ut egne velkomstpakker med informasjon fra HiST, avdelingene, Fadderuka Quak! og Lucas-senteret.

I dagene etter hovedopptaket er det ekstremt stor pågang på telefonene, hovedsakelig fra søkere som har fått avslag på søknaden sin. Resultatet fra hovedopptaket ble kjent for søkerne om kvelden den 18. juli. Telefonloggen viser at det var 141 innkomne samtaler på opptakssløyfa 19. juli, og hele 332 innkomne samtaler 20. juli. Gjennomsnittlig samtalelengde disse to dagene var på ca. 2,5 minutter.

I forhold til ja-svarprosenten, var det overraskende resultat på to utdanninger. Av de som fikk tilbud om studieplass på fysioterapeututdanningen, var det unormalt mange som takket nei, eller som lot være å svare. På bioingeniørutdanningen var det motsatt; der var det unormalt mange som takket ja til tilbudet de fikk i hovedopptaket. For bioingeniørutdanningen ble konsekvensene størst, med et oppmøtetall langt over forventet.

5.3 Fastsetting av tilbudstall for nasjonalt suppleringsopptak

Ved fastsetting av suppleringsstall er det andre parametre som legges til grunn enn for hovedopptaket. Det er antall ja-svar etter hovedopptaket, ønsket antall frammøtte, prosentvis frammøtte av antall ja-svar etter de siste års hovedopptak, og prosentvis antall ja-svar i suppleringsopptaket for de siste år. Opptakskontoret utarbeider tre ulike forslag; et forsiktig, et middels og et offensivt.

Tabellen under viser de vedtatte tilbudstallene i det nasjonale suppleringsopptaket.

Tabell 3 Tilbudstall nasjonalt suppleringsopptak.

Studium	Tilbudstall	Studium	Tilbudstall
Ingeniør, Bygg	-1	Barnevernspedagog	8
Ingeniør, Elektro	Restetorg	Sosionom	3
Ingeniør, Kjemi	Restetorg	Audiograf	-5
Ingeniør, Maskin	8	Ergoterapeut	-11
Ingeniør, Materialteknikk	Restetorg	Fysioterapeut	1
Ingeniør, Logistikk	0	IT-støttet bedriftsutvikling	-25
Ingeniør, Elektro (2-årig)	0	Ingeniør, Data	Restetorg
Ingeniør, Maskin (2-årig)	0	Informasjonsbehandling	0
Ingeniør, Kjemi (Mo i Rana)	Restetorg	Drift av datasystemer	-12
Ingeniør, Maskin (Mo i Rana)	Restetorg	Allmennlærer	2
Matteknologi	Restetorg	Allmennlærer med realfag	6
Radiograf	3	Allmennlærer for døve	Avlyst
Bioingeniør	-12	Tegnspråk	5
Sykepleier	5	Tegnspråk og tolking	-24
Vernepleier	-2	Økonomi og administrasjon	-24

Justeringene som ble foretatt i suppleringsopptaket tjente sin hensikt, og etter de rapporter vi har fått fra avdelingene, er det kun bioingeniørutdanningen som måtte foreta ekstra grep for å greie å håndtere det høye studenttallet på første kull.

Etter det nasjonale suppleringsopptaket ble det foretatt nye suppleringer etter studiestart på følgende utdanninger (i tillegg til de som var på restetorget):

- Fysioterapeut
- Vernepleier
- Ingeniør, Maskin
- Ergoterapeut
- Audiograf
- Allmennlærer
- Tegnspråk og tolking

Det er selvsagt ønskelig å unngå supplerer etter studiestart, men dette må veies opp må de ulike utdanningers sårbarhet i forhold til overbooking.

5.4 Poenggrenser

Det er poenggrensene i det nasjonale suppleringsopptaket som blir stående som de offisielle poenggrensene. På bakgrunn av de til dels svake søkertallene, ble det som forventet en nedgang i poenggrensene for flere av studiene. Vi har likevel fortsatt høye poenggrenser når man sammenligner med like studier ved andre høyskoler. Tabellen under viser poenggrensene for i år, 2005 og 2004.

Tabell 4 Poenggrenser 2004, 2005 og 2006.

Studium	Ordinær kvote	Primærvtm.kvote	Forkurskvote
	2004/2005/2006	2004/2005/2006	2004/2005/2006
Ingeniør, Bygg	55,1/52,4/54,8	45,4/45,8/48,3	alle/31,7/alle
Ingeniør, Elektro	alle/alle/åpent	alle/alle/åpent	alle/alle/åpent
Ingeniør, Kjemi	åpent/alle/åpent	åpent/alle/åpent	åpent/alle/åpent
Ingeniør, Maskin	44,0/41,5/44,5	27,7/34,1/39,8	alle/alle/alle
Ingeniør, Materialteknikk	åpent/alle/åpent	åpent/alle/åpent	åpent/alle/åpent
Ingeniør, Logistikk	alle/40,2/38,8	alle/41,6/36,5	alle/alle/alle
Ingeniør, Elektro (2-årig)	alle/alle/alle		
Ingeniør, Maskin (2-årig)	alle/alle/alle		
Ingeniør, Kjemi (Mo i Rana)	*/*/åpent	*/*/åpent	*/*/åpent
Ingeniør, Maskin (Mo i Rana)	*/*/åpent	*/*/åpent	*/*/åpent
Matteknologi	alle/alle/åpent	alle/alle/åpent	
Radiograf	55,3/51,9/49,5	48,8/46,8/45,9	
Bioingeniør	45,2/44,7/42,8	45,8/43,8/46,5	
Sykepleier	51,5/50,0/50,5	46,0/44,4/45,2	
Vernepleier	45,8/46,1/44,9	37,3/38,6/38,9	
Barnevernspedagog	49,5/49,9/49,1	44,7/44,6/43,7	
Sosionom	50,7/52,50,5	44/44,7/44,1	
Audiograf	48,2/48,1/46,0	41,0/41,2/38,3	
Ergoterapeut	47,9/47,0/47,5	43,0/42,0/43,6	
Fysioterapeut	60,4/60,5/61,1	53,6/54,1/54,5	
IT-støttet bedriftsutvikling	*/41,1/44,5	*/31,5/38,2	
Ingeniør, data	åpent/åpent/åpent	åpent/åpent/åpent	åpent/åpent/åpent
Informasjonsbehandling	åpent/åpent/alle	åpent/åpent/alle	
Drift av datasystemer	45,1/alle/alle	31,0/alle/alle	
Allmennlærer	48,5/47,1/49,9	44,6/44,7/47,0	
Allmennlærer med realfag	45,8/alle/44,0	39,2/alle/43,8	
Tegnspråk	57,3/54,4/53,6	51,0/46,0/42,4	
Tegnspråk og tolking	50,8/52,1/50,7	42,0/46,0/43,8	
Økonomi og administrasjon	49,2/49,4/50,0	45,7/45,3/47,8	

Det er vel så interessant å sammenligne poenggrensene på HiST med poenggrensene på tilsvarende utdanninger ved andre sammenlignbare høyskoler og universitet. Tabellen på neste side viser poenggrensene ved andre institusjoner, i tillegg til HiST.

Tabell 5 Poenggrenser, utvalgte høyskoler og universitet.

	HiST		HIB		HIO		HiA		UIS		HINT		UMB	
	Ordinær	Privtm	Ordinær	Privtm	Ordinær	Privtm	Ordinær	Privtm	Ordinær	Privtm	Ordinær	Privtm	Ordinær	Privtm
Sykepleier	50,5	45,2	51,3	46,6	46,3	40,3	45,8 43,1	42,8 38,5	46,4	43	47,8 41,3	41 34,8		
Vernepleier	44,9	38,9	49,8	40,9			43,1	38,5			alle	alle		
Barnevernspedagog	49,1	43,7			51,3	45,6			45,5	40,7				
Sosionom	50,5	44,1	56,5	48,2	52,8	43,3	49,1	43,3	48,1	40,9				
Ergoterapeut	47,5	43,6	49,7	45,5	48,8	43,4								
Radiograf	49,5	45,9	49,7	43,9	50,8	43,3								
Biingeniør	42,8	46,5	50,5	49	43,5	44,9	50,3	41,8						
Fysioterapeut	61,1	54,5	60	53,9	61	53,9								
Audiograf	46	38,3												
Informasjonsbeh.	alle	alle												
Drift av datasystemer	alle	alle												
IT-støttet bedr.utv.	44,5	38,2												
Allmennlærer	49,9	47	46,5	43,2	46,7	42,2	oppgis ikke		43,8	43,8	alle	alle		
Allmennlærer, real.	44	43,8												
Allmennlærerutd døve	Avlyst studium													
Tegnspråk	53,6	42,4												
Tegnspråk og tolking	50,7	43,8	53,8	41,8										
Ingeniør, bygg	54,8	48,3	46,8	46,9	51,9	47,5	alle	alle	47,8	48,8				
Ingeniør, data	alle	alle	39,1	alle	alle	alle	alle	alle	43,3	45,3				
Ingeniør, elektro	alle	alle			alle	alle			42,5	40,3				
Ingeniør, kjemi	alle	alle	alle	alle	alle	alle			alle	alle				
Ingeniør, maskin	44,5	39,8	alle	alle	oppgis ikke		alle	alle	42,3	42,3				
Ingeniør, materialt.	alle	alle												
Ingeniør, logistikk	38,8	36,5												
Ingeniør, elektro 2	alle	alle												
Ingeniør, maskin 2	alle	alle					alle	alle						
Ing, kjemi Mo i Rana	alle	alle												
Ing, maskin Mo i Rana	alle	alle												
Matteknologi	alle	alle											alle	alle
Økonomi og adm.	50	47,8	50,1	48	51,2	46,5	46,5 43,4 alle	49,1 44 alle	48	46,9	alle	alle		

HiST har de seneste årene har høyest poenggrenser på flere studier, og i år har vi de høyeste poenggrensene på Fysioterapeut, Allmennlærer, Ingeniør, Bygg og Ingeniør, Maskin.

5.6 Oppmøte

Det ble registrert oppmøte på de nye studentene i løpet av skoleårets første to uker, og opptakskontoret registrerer dette videre i SOs database. Oppmøtetallene er avgjørende for om det skal suppleres ytterligere, se forrige delkapittel. Endelige tall for oppmøte ble rapportert inn til SO 4. oktober.

Forholdet mellom antall studieplasser, tilbudstall, ja-svar og antall/andel frammøtte i år, har stor innvirkning på neste års beregning av tilbudstall, og det er derfor svært viktig å registrere dette korrekt.

Tabellen under viser det vedtatte opptakstallet, antall frammøtte og hvor mange som har reservert studieplassen til neste år.

Tabell 6 Opptakstall, frammøtte og reserverte studieplasser.

Studium	Opptakstall	Antall møtt	Reservert
Ingeniør, Bygg	80	92	7
Ingeniør, Elektro	120	72	6
Ingeniør, Kjemi	25	18	0
Ingeniør, Maskin	50	52	6
Ingeniør, Materialteknikk	15	25	0
Ingeniør, Logistikk	25	20	2
Ingeniør, Elektro (2-årig)	15	5	0
Ingeniør, Maskin (2-årig)	15	5	0
Ingeniør, Kjemi (Mo i Rana)	10	4	0
Ingeniør, Maskin (Mo i Rana)	10	4	0
Matteknologi	65	53	0
Radiograf	40	40	1
Bioingeniør	55	71	1
Sykepleier	196	229	10
Vernepleier	72	84	2
Barnevernspedagog	75	81	0
Sosionom	70	75	0
Audiograf	37	45	1
Ergoterapeut	60	70	2
Fysioterapeut	60	69	2
IT-støttet bedriftsutvikling	15	37	2
Ingeniør, data	95	53	3
Informasjonsbehandling	10	26	0
Drift av datasystemer	20	51	2
Allmennlærer	130	140	1
Allmennlærer med realfag	70	76	0
Tegnspråk	15	24	1
Tegnspråk og tolking	20	23	3
Økonomi og administrasjon	240	298	7

For studiene ved AITeL kan det synes å være lite samsvar mellom opptakstall og antall frammøtte studenter. Dette kan forklares med at avdelingen tilpasset seg søkermarkedet, og

tok inn flere studenter der søkergrunnlaget var godt nok. Ingeniør, Materialteknikk har et gledelig høyt fremmøtetall, og dette kompenserer noe for det lave fremmøtetallet på Ingeniør, Kjemi.

6. Begrunnelser og klager

I etterkant av hovedopptaket mottar opptakskontoret normalt en stor mengde henvendelser fra søkere som har fått avslag på søknaden sin. Mange blir fornøyd med den muntlige forklaringen de får pr. telefon, mens andre forlanger skriftlig begrunnelse på avslaget. Noen sender inn skriftlig klage før de har fått begrunnelse, og noen sender klage etter å ha lest opptakskontorets begrunnelse. Klagene sendes, sammen med et saksframlegg fra opptakskontoret, til to ulike klagenemnder. Klager fra realkompetansesøkere rutes til høgskolens egen klagenemnd, mens klager fra alle andre søkergrupper rutes til Nasjonal klagenemnd i Oslo. Årsaken til at klager fra realkompetansesøkere skal til egen klagenemnd, er at det er lokale retningslinjer for opptak på grunnlag av realkompetanse.

I 2005 behandlet Felles klagenemnd (skiftet navn til Nasjonal klagenemnd i år) ni saker, og lokal klagenemnd to saker, hvorav ingen ble tatt til følge. I 2004 ble én sak klaget inn for lokal klagenemnd, der klagen ikke ble tatt til følge. Fem saker ble klaget inn for Felles klagenemnd, og heller ikke her ble noen av klagene tatt til følge.

I år behandlet lokal klagenemnd to saker. Ingen av klagene ble tatt til følge. Vi mottok ingen klager utover dette. Sistnevnte beror nok delvis på tilfeldigheter, men god service overfor søkere i en for dem fortvilet situasjon, bidrar også. Det at opptakskontorets saksbehandlere er ydmyke i forhold til at man kan ha saksbehandlet feil, blir godt mottatt av søkerne. Noe annet som prioriteres høyt etter hovedopptaket, er som tidligere nevnt, å tilby søkerne en grundig og detaljert veiledning i forhold til å forbedre sine sjanser for opptak til neste. De aller fleste tar i mot dette tilbudet.

Et svært lavt antall klagesaker, sammen med det faktum at ingen av klagene ble tatt til følge, viser at kvaliteten på opptaksarbeidet er svært god.

7. Realkompetanse

Realkompetanse kan tilkjennes søkere som med en kombinasjon av utdanning, kurs, praksis og andre relevante forhold kan dokumentere likeverdig kompetanse som søkere med generell studiekompetanse.

Vurdering av realkompetanse foretas ved den enkelte institusjon, etter et grunnleggende regelverk som er felles for alle institusjoner under Lov om Universiteter og høyskoler. De fleste institusjoner har i tillegg vedtatt utfyllende regler. De lokale reglene for Høgskolen i Sør-Trøndelag ble sist omfattende revidert i 2004.

Søknader som behandles på grunnlag av realkompetanse ble tidligere lagt fram for opptakskomiteen. Fra og med opptaket i 2004 har alle søknader blitt behandlet administrativt, noe som betydelig reduserer opptakskomiteens arbeidsmengde. Høgskolen har etter hvert opparbeidet en god kompetanse på feltet, noe som forsværer en videreføring av den administrative behandlingen.

Det var, som tidligere nevnt, i 2006 kun to klagesaker knyttet til realkompetansevurdering. I begge disse kom klagenemnda frem til den konklusjonen at høgskolens saksbehandling var korrekt. Stort sett er altså søkerne godt fornøyd med de vurderinger som er foretatt, og i de tilfellene hvor det innstilles på avslag, så er de veiledningene som gis tilstrekkelige til at vedtakene blir akseptert.

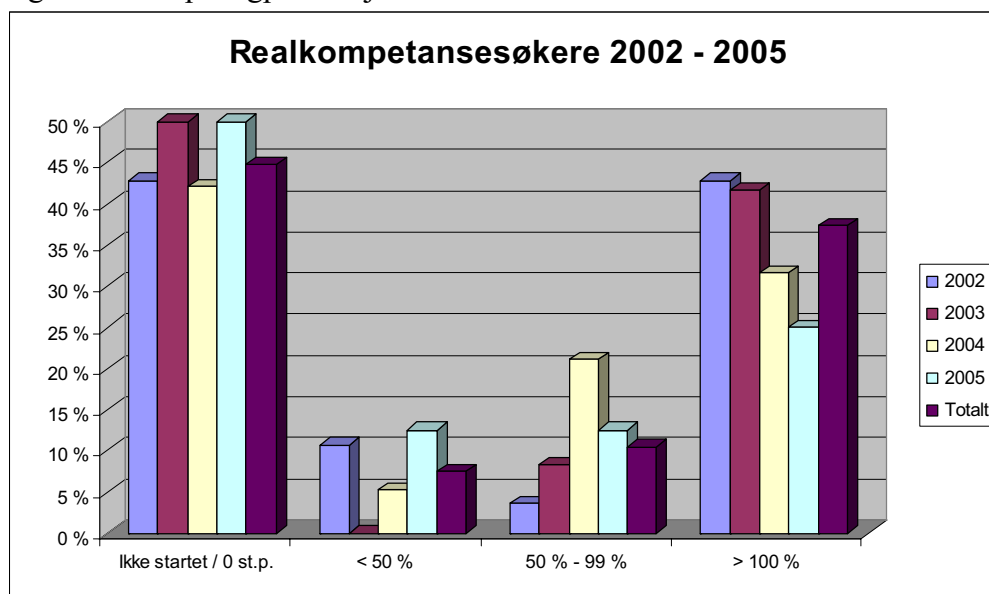
Høgskolens klagenemnd har tidligere uttalt at gjeldende praksis for godkjenning av realkompetanse ved HiST er streng, men rettferdig. Den erfaringen høgskolen har opparbeidet på saksfeltet er også videreført over flere år, slik at søkerne opplever å bli behandlet likt fra år til år.

I 2006 ble det registrert inn 237 søkere med realkompetanse som grunnlag. Av disse sendte 140 inn omslagsark, og kan da regnes som reelle søkere til studier i 2006.

At praksis er streng gjenspeiles i tallmaterialet over godkjente og opptatte realkompetansesøkere. Av 140 reelle realkompetansesøkere i 2006, ble 12 vurdert som kvalifisert for ett eller flere av de studier de hadde søkt. Av disse 12 ble 9 funnet å være på samme nivå som årets søkere og ble gitt tilbud om studieplass. Det er mulig dette indikerer en for streng praktisering av regelverket, men prestasjonene hos de studentene som er opptatt på bakgrunn av realkompetanse, tilsier at de vurderingene som blir gjort gir en kvalitativt god studentmasse.

Figur 1 gjenspeiler studiepoengproduksjonen for de studenter som er tatt opp med bakgrunn i realkompetanse tidligere år. Det er fortsatt en betydelig andel som ikke starter studier selv om de er tilkjent realkompetanse og er tilbudt studieplass. Tabellen viser også at de som starter på studiet har en høy gjennomføringsprosent, opp mot normert studieprogresjon. Tendensen har avtatt gradvis de senere årene, uten at det kan påvises en sammenheng mellom kvalifikasjonene i opptaksgrunnlaget og prestasjonene etter opptak.

Figur 1 Studiepoengproduksjon

Det var også i 2006 en betydelig overvekt av realkompetansesøknader til helse- og sosialfagene. Den typiske realkompetansesøkeren er fortsatt en kvinnelig hjelpepleier som

ønsker å ta utdanning som sykepleier. I tillegg er det en økende andel realkompetansesøkere til ingeniørutdanningene. Stort sett kan man si at de som søker opptak på dette grunnlaget har fagutdanning/fagbrev som de ønsker å styrke med høyere utdanning. Likevel har ingen i år blitt tilkjent realkompetanse innenfor ingeniørfag, noe som kan begrunnes med at svært få normalt har de nødvendige ferdigheter i matematikk og fysikk som kreves for opptak til ingeniørutdanning i Norge.

Tabell 7 viser alle de ulike søknadsalternativene realkompetansesøkere hadde i sine søknader de tre siste årene. Mange søkere har flere søknadsalternativer i sin søknad, og derfor vil eksempelvis en person med tre søknadsalternativer framstå som tre realkompetansesøknader på ulike studium i denne tabellen. Totaltallene avviker da også fra de reelle tilbud som ble gitt, da en søker kun gis tilbud på ett studium. Likevel er det riktig å presentere disse tallene da mange vurderinger, som for eksempel vurdering av praksis, blir foretatt pr. søknadsalternativ.

Tabell 7 Realkompetansesøknader fordelt på studium

Studium	2004					2005					2006				
	Behandlet	IKKE realkomp.	IKKE tilbud	TILBUD	Sum realkomp.	Behandlet	IKKE realkomp.	IKKE tilbud	Komite-TILBUD	Sum realkomp.	Behandlet	IKKE realkomp.	IKKE tilbud	Komite-TILBUD	Sum realkomp.
Ingeniør - Bygg	5	4	1		1	5	4	1		1	8	8			
Ingeniør - Data	2	2				3	2		1	1	2	2			
Ingeniør - Elektro	3	2		1	1	2	1		1	1	5	5			
Ingeniør - Kjemi						1	1				3	3			
Ingeniør - Maskin	2	1		1	1	4	3		1	1	6	6			
Ingeniør - Metallurgi	1	1				2	2				1	1			
Ingeniør - Transport	2	2				4	4				4	4			
Ingeniør - Elektro 2år						1	1				1	1			
Ingeniør - Maskin 2år	1			1	1	2	2				4	4			
Informasjonsbehandling	7	5		2	2	1	1				7	7			
Næringsmiddelteknologi	6	4		2	2	6	6				5	4	1		1
Drift og vedlikehold av EDB	6	6				3	2		1	1	3	2	1		1
IT-støttet bedriftsutvikling						2			2	2	1	1			
Radiograf	13	13				12	12				17	16	1		1
Bioingeniør	5	4		1	1	3	3				7	7			
Sum AFT/AITeL/AMMT	53	44	1	8	9	51	44	1	6	7	74	71	3		3
Økonomi og adm.	7	6	1		1	10	8	2		2	16	15		1	1
Sum TØH	7	6	1	0	1	10	8	2		2	16	15		1	1
Sykepleier	54	50	2	2	4	41	31	6	4	10	91	87	4		4
Vernepleier	22	18	3	1	4	32	26	4	2	6	47	46	1		1
Barnevernspedagog	38	32	4	2	6	35	24	8	3	11	48	46	2		2
Sosionom	39	33	6		6	43	34	5	4	9	58	56	1	1	2
Sosionom inter.						9	6	3		3					
Ergoterapeut	15	14	1		1	13	10	1	2	3	14	12	1	1	2
Fysioterapeut	7	7				7	5	2		2	15	15			
Audiograf	7	7				4	4				10	10			
Sum AHS/ASP	182	161	16	5	21	184	140	29	15	44	283	272	9	2	11
Allmennlærer	5	3	2		2	8	7	1		1	12	12			
Allmennlærer - realfag						1	1				5	5			
Tegnspråk	1	1				2	1	1		1	4	4			
Tegnspråk og tolking	3	1		2	2	3	2	1		1	6	5	1		1
Sum ALT	9	5	2	2	4	14	11	3	0	3	27	26	1		1
SUM HIST	251	216	20	15	35	259	203	35	21	56	400	384	13	3	16

Utfordringene fram mot neste opptak vil være en gjennomgang av de kriterier som legges til grunn for å godkjenne realkompetanse. Det kan være ønskelig å legge kravene litt lavere i forhold til dagens praksis, men dette må alltid vurderes opp i mot kvaliteten på de studentene som tas opp. Det må i denne sammenhengen opplyses om at alle søkere er behandlet og deretter kontrollert av ulike saksbehandlere, og at det har vært samsvar mellom alle de vurderinger som er gjort. Det er derfor lite sannsynlig at årets vurderinger har vært strengere enn tidligere års vurderinger. Årets søkere har sannsynligvis hatt en relativt svakere kompetansebakgrunn, noe som gir utslag i få kvalifiserte og få tilbud.

8. Veien fremover

Forholdsvis ofte under opptaket, oppdages forhold som kun kan rettes opp av den videregående skolen som har utstedt søkers vitnemål eller kompetansebevis. Opptakskontoret bruker til dels mye tid på kontakten med de videregående skolene, og ikke minst på å prøve å få tak i ansvarlige personer som har myndighet til å rette opp et vitnemål eller kompetansebevis. Mange skoler stenger bokstavelig talt 1. juli, og etter den tid er det svært vanskelig for søkerne, inkludert årets avgangselever, å oppnå kontakt. Dette fører til at flere søkere mister en studieplass som de ville oppnådd med et korrekt dokument fra sin videregående skole. Opptaksleder vil utforme et brev som sendes som en formell henvendelse fra HiST til Samordna opptak, der dette problemet anmodes drøftet med Utdanningsdirektoratet. Det er liten hensikt å ta kontakt med enkeltskoler i Trondheim, da dette er et nasjonalt problem.

Opptakskomiteens funksjonsperiode er over, men både opptaksleder og avgått komité anbefaler å videreføre ordningen med en sentral opptakskomité. Dette vil bli en sak for høgskolestyret i løpet av våren 2007, etter en grundig prosess mot avdelingene og Studentparlamentet i forkant.

På et mer prosaisk nivå, er det en utfordring å finne et mer egnet lokale for opptakskontoret. Det klasserommet som ble benyttet under årets opptak, var ikke spesielt godt egnet. Rommet var for lite, og det var vanskelig å ta i mot søkere som kom innom på en skikkelig måte. Det er en stor fordel å ha opptakskontoret fysisk plassert på Kalvskinnet, da det gjør det enkelt for søkerne å stikke innom. Det var atskillig færre som oppsøkte opptakskontoret da det var lokalisert på Moholt. Dette er noe opptaksleder og studiedirektør vil jobbe med fremover, sammen med Seksjon for drift og infrastruktur.

Et overordnet mål for opptaksarbeidet blir å opprettholde det gode samarbeidet med høgskolens ledelse, avdelingene og SO-institusjonene, for på den måten å sikre best mulig kvalitet på saksbehandlingen og høyest mulig servicegrad overfor søkere og potensielle søkere.